

Náhrada škody

O porušení obecné prevenční povinnosti zakotvené v § 415 obč. zák. lze uvažovat pouze v případě neexistence konkrétní právní úpravy vztahující se na jednání (činnost), jehož protiprávnost se posuzuje. Pokud byl dodržen postup stanovený speciálním právním předpisem, je použití § 415 obč. zák. vyloučeno.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 25 Cdo 3285/2015, ze dne 15.8.2017)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce M. R., zastoupeného JUDr. V.V., advokátem se sídlem P., proti žalované České republice - 1) Ministerstvu financí, se sídlem P., za níž před soudem vystupuje Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, se sídlem P., a - 2) Ministerstvu spravedlnosti, se sídlem P., o 166.318.500 Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu Praha - východ pod sp. zn. 6 C 32/2001, o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 18. 12. 2014, č. j. 28 Co 460/2014-474, tak, že dovolání proti výroku II rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 18. 12. 2014, č. j. 28 Co 460/2014-474, v rozsahu, v němž byl rozsudek soudu prvního stupně potvrzen ve výroku II, se zamítá; jinak se dovolání odmítá.

Z odůvodnění:

Žalobce se na žalované České republice [za níž před soudem vystupují dvě organizační složky, v jejichž působnosti došlo dle tvrzení žalobce ke škodě, proto je v řízení užíváno označení žalovaná 1) a žalovaná 2)] domáhá náhrady škody, která mu měla vzniknout tím, že v roce 1992 byly v rozporu s restitučními předpisy (zákonem č. [87/1992](#) Sb., o mimosoudních rehabilitacích) v rámci privatizace státního podniku C. N. vydány nemovitosti (spoluvlastnické podíly) kromě osoby oprávněné částečně též osobě, jež oprávněnou osobou nebyla. Pro částečnou neplatnost této dohody o vydání nemovitostí pak žalobce, který v roce 1995 uzavřel kupní smlouvu na tyto nemovitosti, nenabyl vlastnictví v rozsahu spoluvlastnického podílu převedeného státem na neoprávněnou osobu. Pochybení žalované 2) spatřuje žalobce v tom, že v průběhu řízení o neplatnost dohody o vydání nemovitostí zahájeného žalobou státního zastupitelství nebyl žalobce ani katastrální úřad o řízení vyrozuměn. Žalobce se domáhá částky 4.290.000 Kč s příslušenstvím představující zaplacenou kupní cenu za spoluvlastnický podíl, který nenabyl, částky 14.527.250 Kč s příslušenstvím představující ušlý zisk ze zmařeného prodeje nemovitostí a částky 147.501.250 Kč s příslušenstvím představující další ušlý zisk z nemožnosti provozovat podnikatelskou činnost v koupené nemovitosti.

Okresní soud Praha - východ částečným rozsudkem ze dne 27. 3. 2014, č. j. 6 C 32/2001-410, uložil žalované 1) povinnost zaplatit žalobci 14.527.250 Kč s příslušenstvím (výrok I), v částce 4.290.000 Kč s příslušenstvím žalobu vůči žalované 1) zamítl (výrok II), žalobu vůči žalované 2) zamítl v celém rozsahu (výrok III) a rozhodl o nákladech řízení ve vztahu mezi žalobcem a žalovanou 2) (výrok IV). Vyšel ze zjištění, že předmětné nemovitosti převedla Česká republika do podílového spoluvlastnictví osob uplatňujících restituční nárok (každému podíl 1/2) na základě dohody o vydání a předání majetku ze dne 1. 10. 1992 uzavřené Fondem národního majetku jako osobou povinnou a prodávající a O. B. a J. Z. jako osobami oprávněnými a kupujícími. Nemovitosti byly následně postupně převedeny na společnost IP & SADAL, spol. s r. o., poté na společnost IP NORYS, spol. s r. o., a konečně kupní smlouvou ze dne 28. 12. 1995 na žalobce za kupní cenu 8.580.000 Kč. Rozsudkem Okresního soudu Praha - východ ze dne 24. 10. 1996, č.j. 6 C 309/95-41, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 12. 6. 1997, č.j. 27 Co 133/97-64, bylo na základě žaloby Okresního

státního zastupitelství Praha - východ určeno, že dohoda o vydání a prodeji majetku ze dne 1. 10. 1992 včetně dodatku z 2. 11. 1992 je v části týkající se spoluvlastnického podílu předmětných nemovitostí J. Z. absolutně neplatná, jelikož její právní předchůdce nesplňoval podmínky oprávněné osoby ve smyslu zákona o mimosoudních rehabilitacích. Žalobce uzavřel dne 10. 3. 1998 se společností GUMEKO spol. s r. o. smlouvu o budoucí smlouvě kupní na předmětné nemovitosti za kupní cenu 23.107.250 Kč, dodatkem ze dne 4. 6. 1998 byla smlouva zrušena z důvodu nevyjasněnosti vlastnických vztahů k předmětu koupě. Rozsudkem Okresního soudu Praha - východ ze dne 12. 8. 2008, č.j. 6 C 240/2007-584, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 6. 5. 2009, č.j. 29 Co 105/2009-625, bylo určeno, že Česká republika je vlastníkem spoluvlastnického podílu 1/2 předmětných nemovitostí (neplatně převedeného na žalobce). Společnost IP NORYS, spol. s r. o., byla vymazána z obchodního rejstříku ke dni 20. 12. 2003, neboť konkurs na její majetek byl zrušen z důvodu, že majetek podstaty nepostačuje ani k úhradě nákladů. Soud prvního stupně dovodil, že při privatizaci státního podniku C. N. došlo k porušení právních předpisů (§ 47 zákona č. [92/1991](#) Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné subjekty, a § 3 odst. 2 zákona č. [87/1991](#) Sb., o mimosoudních rehabilitacích), jelikož byl majetek vydán neoprávněné osobě. Uzavřel, že za výsledek privatizačního procesu odpovídá Česká republika jakožto vlastník privatizovaného majetku, neboť si sama stanovila zákonná pravidla privatizace, které následně nedodržela. Za škodu způsobenou porušením těchto pravidel odpovídá podle § 420 odst. 1 zákona č. [40/1964](#) Sb., občanského zákoníku, účinného do 31. 12. 2013 (dále jen „obč. zák.“). Nebýt protiprávního jednání žalované 1), došlo by při obvyklém běhu věcí k uzavření kupní smlouvy mezi žalobcem a společností GUMEKO spol. s r. o. Žalobci tedy byla protiprávním jednáním žalované 1) způsobena škoda v podobě ušlého zisku v částce 14.527.250 Kč, tedy ve výši rozdílu mezi cenou, za kterou předmětné nemovitosti koupil žalobce, a kupní cenou dohodnutou v rámci smlouvy o smlouvě budoucí. Soud prvního stupně dále dovodil, že mezi škodou tvořenou zaplacenou kupní cenou za žalobcem nenabytý spoluvlastnický podíl a protiprávním jednáním žalované 1) není příčinná souvislost. Z důvodu neplatnosti kupní smlouvy náležel žalobci nárok na vrácení části kupní ceny vůči prodávající společnosti IP NORYS, spol. s r. o., podle § 457 obč. zák. Skutečnost, že uvedená společnost se stala insolventní a následně zanikla, tedy žalobci nevrátila část kupní ceny, však nelze považovat za následek protiprávního jednání žalované 1). Ve vztahu k žalované 2) soud žalobu zamítl, jelikož nebylo prokázáno, že by došlo ze strany soudu či státního zastupitelství k nesprávnému úřednímu postupu specifikovanému v žalobě (nepodání informace o probíhajícím řízení o neplatnost dohody o vydání nemovitostí).

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 18. 12. 2014, č.j. 28 Co 460/2014-474, změnil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I tak, že se žaloba o 14.527.250 Kč s příslušenstvím zamítá (výrok I), v ostatních výrocích jej potvrdil (výrok II) a rozhodl o nákladech odvolacího řízení ve vztahu mezi žalobcem a žalovanou 2) (výrok III). Odvolací soud vycházel ze skutkového stavu zjištěného soudem prvního stupně a souhlasil s jeho závěry, pokud jde o nedůvodnost nároku vůči žalované 2) podle zákona č. [58/1969](#) Sb. i § 420 obč. zák. Příslušný soud i státní zastupitelství v řízení o neplatnost dohody o vydání nemovitostí postupovaly zcela v souladu s příslušnými předpisy upravujícími jejich činnost a nedopustily se nesprávného úředního postupu. Obecnou prevenční povinnost nelze na jejich postup vztahovat, neboť nebyly v postavení subjektu soukromoprávního vztahu, nýbrž vystupovaly jako orgán veřejné moci. Odvolací soud dovodil, že došlo k přetržení příčinné souvislosti mezi jednáním žalované 1) a škodou v podobě žalobcem zaplacené kupní ceny, jelikož žalobce nemovitosti koupil od právního předchůdce, který nebyl jejich prvním vlastníkem. Vstupem dalších vlastníků mezi původní neoprávněnou restituentku a žalobce tak byl vztah příčiny a následku přetržen. Bezprostřední příčinou škody zde byla platební neschopnost společnosti IP NORYS, spol. s r. o. Na rozdíl od soudu prvního stupně odvolací soud dospěl k závěru o absenci příčinné souvislosti též mezi jednáním žalované 1) a ušlým ziskem ze zmařeného prodeje nemovitosti. Příčinou neuzavření kupní smlouvy byla totiž dohoda smluvních stran o zrušení smlouvy o smlouvě budoucí, ostatně odpovědná za škodu by mohla být pouze smluvní strana. Žalobci navíc ani nemohl ujít zisk z

prodeje nemovitosti, jejímž výlučným vlastníkem se nikdy nestal.

Rozsudek odvolacího soudu napadl žalobce (dále též jen „dovatel“) dovoláním z důvodu nesprávného právního posouzení otázek, při jejichž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe a které mají být dovolacím soudem posouzeny jinak. Jde o otázky 1) exempce státu z prevenční povinnosti (uplatněn rozpor s rozhodnutím nejvyššího soudu ve věci sp. zn. 33 Cdo 51/2009), 2) omezení pasivní věcné legitimace k uplatnění nároku na náhradu škody na okruh stran smlouvy o smlouvě budoucí (rozpor se sp. zn. 29 Cdo 3024/2000), 3) přerušení příčinné souvislosti v důsledku nemožnosti požadovat úhradu po právním předchůdci, tj. smluvním partnerovi v důsledku jeho platební neschopnosti a zániku, 4) přetržení příčinné souvislosti v situaci, kdy smlouva nebyla realizována v důsledku dohody stran (rozpor se sp. zn. 25 Cdo 1847/2012), 5) vyloučení možnosti ušlého zisku prodejem nemovitostí, které prodávající aktuálně nevlastní. Pokud jde o zamítnutí žaloby vůči žalované 2), namítá, že stát nelze zcela vyloučit z dopadu obecné prevenční povinnosti podle § 415 obč. zák. Ve vztahu k nároku na náhradu ušlého zisku ze zmařené kupní smlouvy vůči žalované 1) namítá, že pasivní věcnou legitimaci nelze omezovat výlučně na okruh účastníků smlouvy. Realizace smluvního vztahu může být znemožněna i porušením povinnosti třetí osoby (k tomu poukazuje na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 3024/2000). Nesprávný je také závěr o přetržení příčinné souvislosti v důsledku dohody stran o zrušení smlouvy. Ve vztahu k nároku na náhradu škody v podobě zaplacené kupní ceny vůči žalované 1) namítá nesprávný závěr o absenci příčinné souvislosti z důvodu insolventnosti a zániku společnosti IP NORYS, spol. s r. o. Pro žalovanou 1) nešlo totiž o okolnost nepředvídatelnou. Nebýt jednání žalované 1), ke škodlivému následku by vůbec nedošlo, příčinná souvislost tak je zachována. V dovolání sepsaném zástupcem dovolatele bylo dále odkázáno na vyjádření sepsané samotným dovolatelem. Dovatel výslovně napadl taktéž výrok o nákladech řízení s poukazem na jejich akcesorický charakter. Navrhl zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci odvolacímu soudu k novému rozhodnutí.

Žalovaná se k podanému dovolání nevyjádřila.

Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení se podává z čl. II bodů 1 a 7 zákona č. [404/2012](#) Sb. a čl. II bodu 2 zákona č. [293/2013](#) Sb. Nejvyšší soud tedy o dovolání rozhodl podle ustanovení občanského soudního řádu ve znění účinném od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 (dále opět jen „o. s. ř.“).

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) posoudil podané dovolání a shledal, že bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou – účastníkem řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), za splnění zákonné podmínky advokátního zastoupení dovolatele (§ 241 odst. 1 a 4 o. s. ř.).

Nejvyšší soud předně konstatuje, že v dané věci je na straně žalované pouze jeden subjekt – Česká republika. Jelikož však žalobce dle svých žalobních tvrzení uplatňuje dva nároky a každý z nich plyne z odlišných skutečností, tj. domáhá se náhrady škody způsobené pochybením České republiky při nakládání s vlastním majetkem (porušením předpisů při procesu restituce a privatizace), ale i z důvodu pochybení justičních orgánů v průběhu soudního řízení o neplatnost dohody o vydání nemovitostí, vystupují za žalovanou před soudem dvě odlišné organizační složky (§ 21a o. s. ř.). Soudní praxe je ustálena v závěru, že v případě objektivní kumulace nároků může za stát v řízení před soudem vystupovat více organizačních složek [k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 1. 2016, sp. zn. 30 Cdo 968/2014, a obdobně ve vztahu k vedlejšímu účastenství usnesení ze dne 30. 6. 2015, sp. zn. 30 Cdo 3737/2014, nebo usnesení ze dne 22. 9. 2010, sp. zn. 25 Cdo 2829/2008, publikované pod C 9024 v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu (dále též jen „Soubor“)], označení žalovaná 1) a žalovaná 2) pak slouží k tomu, aby mohlo být ve výroku soudního rozhodnutí přehledně vyjádřeno, jak bylo o kterém nároku uplatňovaném žalobou rozhodnuto, a aby případné plnění, k němuž je stát zavázán, bylo hrazeno z rozpočtu příslušné

organizační složky státu.

Dovolací soud předesílá, že námitka, že dovolatelem formulované právní otázky „mají být dovolacím soudem posouzeny jinak“, není způsobilým vymezením přípustnosti dovolání ani v režimu § 238a o. s. ř., ani v režimu § 237 o. s. ř. Spatřuje-li dovolatel přípustnost dovolání v tom, že „dovolacím soudem vyřešená právní otázka má být posouzena jinak“, musí být z dovolání zřejmé, od kterého svého řešení otázky hmotného nebo procesního práva se má (podle mínění dovolatele) dovolací soud odchýlit (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 8. 2013, sen. zn. 29 NSČR 55/2013, ze dne 29. 8. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2488/2013, nebo usnesení ze dne 31. 3. 2014, sen. zn. 29 NSCR 36/2014).

Nejvyšší soud dospěl k závěru, že dovolání je přípustné pro posouzení otázky příčinné souvislosti mezi jednáním žalované a škodou vzniklou žalobci tím, že mu v důsledku insolvence a zániku smluvního partnera nebyla vrácena kupní cena za neplatně prodaný spoluvlastnický podíl na nemovitostech neoprávněně vydaný v restituci, neboť tato právní otázka dosud nebyla na obdobném skutkovém základu dovolacím soudem řešena.

Rozhodné hmotné právo se v dané věci podává z ustanovení § 3079 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku, účinného od 1. 1. 2014, věc se tudíž posuzuje podle dosavadních právních předpisů, tj. zákona č. [40/1964](#) Sb., občanského zákoníku, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále opět jen „obč. zák.“).

Podle § 420 odst. 1 obč. zák. každý odpovídá za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti. Podle odst. 3 uvedeného ustanovení se odpovědnosti zproští ten, kdo prokáže, že škodu nezavinil.

Jestliže se v řízení o náhradu škody zjišťuje, zda protiprávní úkon škůdce, případně právem kvalifikovaná okolnost, a vzniklá škoda na straně poškozeného jsou ve vzájemném poměru příčiny a následku, je otázka existence příčinné souvislosti otázkou skutkovou (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 2. 2002, sp. zn. 21 Cdo 300/2001, Soubor C 1025, nebo rozsudek ze dne 26. 4. 2007, sp. zn. 25 Cdo 915/2005). Právní posouzení příčinné souvislosti pak spočívá ve stanovení, mezi jakými skutkovými okolnostmi má být její existence zjišťována, případně zda a jaké okolnosti jsou způsobilé tento vztah vyloučit (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. 11. 2007, sp. zn. 25 Cdo 3334/2006, Soubor C 5514). Dovolatelem namítané posouzení otázky, zda v dané věci jsou zde okolnosti vylučující příčinnou souvislost mezi jednáním státu a vznikem tvrzené škody tedy představuje přípustný dovolací důvod nesprávného právního posouzení (§ 241a odst. 1 o. s. ř.).

O vztah příčinné souvislosti se jedná, vznikla-li škoda následkem protiprávního úkonu škůdce, tedy je-li jeho jednání a škoda ve vzájemném poměru příčiny a následku, tudíž je-li doloženo, že nebyť protiprávního úkonu, ke škodě by nedošlo (*conditio sine qua non*). Není pochyb o tom, že nebyť porušení pravidel restituce, žalobci by nevznikla škoda spočívající v nemožnosti domoci se vrácení zaplacené kupní ceny dle neplatné převodní smlouvy. Odpovědnost však nelze neomezeně činit závislou na kauzalitě, neboť by to mohlo vést k zákonu neodpovídajícímu a ve společenských poměrech neúnosnému ukládání povinnosti nahradit škodu. Zásadní, rozhodující a bezprostřední příčinou újmy, jež žalobci vznikla, je platební neschopnost či zánik subjektu, jemuž žalobce vyplatil kupní cenu. Žalobce se v podstatě domáhá náhrady za tzv. ztrátu pohledávky, která mu proti jeho smluvnímu partnerovi vznikla ze zákona (§ 457 obč. zák.), a netvrdí, že by žalovaná způsobila insolventnost jeho smluvního partnera, jež vyvolala tuto škodu.

Je-li příčin, které z časového hlediska působí následně (jde o tzv. řetězec postupně nastupujících příčin a následků), více, musí být jejich vztah ke vzniku škody natolik propojen, že již z působení prvotní příčiny lze důvodně dovozovat věcnou souvislost se vznikem škodlivého následku (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 5. 2010, sp. zn. 25 Cdo 3585/2007, Soubor C 8673). Právně

relevantními příčinami tedy nemohou být kterékoli faktické příčiny, sebevícе vzdálené od škodního následku, nýbrž je třeba vyčlenit (izolovat) jen ty příčiny, s nimiž právo spojuje vznik odpovědnosti (tzv. umělá izolace jevů), které jsou pro způsobení následku významné (tzv. gradace příčinné souvislosti) a které podle obvyklého chodu věcí i podle obecné zkušenosti mají zpravidla (typicky) za následek způsobení určité škody (tzv. adekvátní příčinná souvislost). Příčinná souvislost jako jeden z nezbytných předpokladů odpovědnosti za škodu je tedy dána tehdy, je-li škoda podle obvyklého (přirozeného) chodu věcí i obecné zkušenosti, respektive poznatků adekvátním následkem protiprávního úkonu či škodní události. Základním kritériem, ze kterého vychází teorie adekvátnosti, je objektivní předvídatelnost škodního následku (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2007, sp. zn. I. ÚS 312/05, uveřejněný pod č. 177/2007 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, nebo v literatuře Knappová, M., Švestka, J. a kol.: Občanské právo hmotné, svazek II, 3. vydání, Praha, ASPI, 2002, s. 459, a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 3. 2. 2015, sp. zn. 25 Cdo 1222/2012).

Při úvaze o předvídatelnosti vzniku škody jde vždy o posouzení skutečností, jež jsou v době protiprávního jednání či škodní události do jisté míry potenciální a nahodilé. V souvislostech daného případu je třeba z hlediska zjištěného skutkového stavu, jehož správnost nepodléhá dovolacímu přezkumu, uzavřít, že bezprostřední příčinou, bez níž by nedošlo ke vzniku škody v podobě ztráty dovolatelovy pohledávky z nevrácené kupní ceny za spoluvlastnický podíl, který v důsledku neplatnosti převodní smlouvy nenabyl, byla platební neschopnost a zánik jeho smluvního partnera. Vydání spoluvlastnického podílu neoprávněné osobě, po němž následovala série dalších převodů, je natolik věcně i časově vzdáleno od vzniku škody, že škodu již nelze považovat za adekvátní následek tohoto jednání. Z hlediska kritéria předvídatelnosti proto lze uzavřít, že okolnost, že se případní další nabyvatelé nesprávně restituovaného spoluvlastnického podílu nedomohou plnění poskytnutého na základě neplatných převodních smluv pro platební neschopnost a následný zánik některého smluvního partnera, byla v době protiprávního jednání státu nepravděpodobná, tedy nepředvídatelná.

S ohledem na výše uvedené je právní závěr odvolacího soudu o neexistenci příčinné souvislosti mezi protiprávním jednáním žalované 1) a škodou dovolatele v podobě ztráty pohledávky z kupní ceny zaplacené podle neplatné smlouvy správný, byť odvolací soud nad rámec správného názoru o nedostatku příčinné souvislosti poněkud nepřesně a nadbytečně dovozoval též přetržení (neexistující) příčinné souvislosti.

Nejvyšší soud tak dospěl k závěru, že se dovolateli nepodařilo v rozsahu přípustnosti dovolání prostřednictvím uplatněných dovolacích důvodů a jejich obsahové konkretizace úspěšně zpochybnit správnost napadeného rozsudku odvolacího soudu. Proto dovolání podle § 243d písm. a) o. s. ř. v uvedeném rozsahu zamítl, aniž nařizoval k projednání dovolání jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.).

Dovolání není přípustné v rozsahu, v jakém byl napadeným rozsudkem potvrzen rozsudek soudu prvního stupně ohledně zamítnutí žaloby vůči žalované 1) co do částky 14.527.250 Kč s příslušenstvím představující ušlý zisk ze zmařeného prodeje nemovitostí, neboť dovolatelem předestřené právní otázky exempce státu z prevenční povinnosti a vyloučení možnosti ušlého zisku prodejem nemovitostí, které prodávající nevlastní, zákonné předpoklady přípustnosti dovolání nenaplnují.

Škoda je chápána jako újma, která nastala (projevuje se) v majetkové sféře poškozeného a je objektivně vyjádřitelná penězi, a je tedy napravitelná poskytnutím majetkového plnění, především poskytnutím peněz, nedochází-li k naturální restituci. To, co poškozenému ušlo (ušlý zisk), je újmou spočívající v tom, že u něj nedojde v důsledku protiprávního jednání či škodní události k rozmnožení majetkových hodnot, ač se to dalo očekávat s ohledem na pravidelný běh věcí (srov. např. stanovisko

Nejvyššího soudu ze dne 18. 11. 1970, sp. zn. Cpj 87/70, publikované pod č. 55/1971 Sbírky rozhodnutí, nebo odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 23. 8. 2007, sp. zn. 25 Cdo 296/2006, uveřejněného pod č. 39/2008 Sbírky rozhodnutí).

Rozhodnutí odvolacího soudu je založeno mimo jiné na závěru, že nestal-li se žalobce výlučným vlastníkem nemovitosti, nemohl mu ujít zisk z jejího prodeje třetí osobě. Tento závěr, jenž nebyl dovoláním relevantně zpochybněn, je navíc v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu, podle níž ušlý zisk znamená ztrátu očekávaného majetkového přínosu za situace, že poškozený měl zajištěny veškeré předpoklady pro tzv. pravidelný běh věcí, a do tohoto děje vedoucího k získání majetkového prospěchu zasáhlo protiprávní jednání škůdce (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2012, sp. zn. 25 Cdo 4419/2010, nebo usnesení ze dne 10. 5. 2017, sp. zn. 25 Cdo 5390/2016). Jestliže tento závěr postačuje k zamítnutí žaloby ve vztahu k nároku na ušlý zisk z prodeje nemovitostí, je nadbytečné, aby se dovolací soud zabýval námitkami dovolatele proti dílčím závěrům, jimiž byl uvedený výrok rovněž odůvodněn.

V rozsahu úplného zamítnutí žaloby ve vztahu k žalované 2) dovolací námitka nesprávné aplikace § 415 obč. zák. rovněž nezakládá přípustnost dovolání.

Dovolatel dovozuje odpovědnost žalované 2) ze skutečnosti, že nebyl on (případně katastrální úřad) informován o probíhajícím řízení o neplatnost dohody o vydání nemovitostí zahájeném žalobou státního zastupitelství. Namítáno je tedy pochybení justičních orgánů v průběhu občanského soudního řízení, tj. při výkonu veřejné moci (k pojmu výkon veřejné moci srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 25. 11. 1993, sp. zn. II. ÚS 75/93, publikované pod č. 3/1993 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu). V úvahu proto přichází pouze odpovědnost za škodu způsobenou výkonem veřejné moci podle zákona č. [82/1998](#) Sb., případně zákona č. [58/1969](#) Sb., naplnění předpokladů této odpovědnosti v daném případě však odvolací soud neshledal.

Ač dovolací soud v minulosti v obecné rovině připustil posuzování činnosti orgánů veřejné moci subsidiárně i hlediskem obecné prevenční povinnosti (k tomu srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 3. 2012, sp. zn. 28 Cdo 1996/2010), platí, že o porušení obecné prevenční povinnosti zakotvené v § 415 obč. zák. lze uvažovat pouze v případě neexistence konkrétní právní úpravy vztahující se na jednání (činnost), jehož protiprávnost se posuzuje (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 5. 2002, sp. zn. 25 Cdo 1427/2001, Soubor C 1212, nebo rozsudek ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. 25 Cdo 11/2013). V této souvislosti nelze přehlédnout, že podle čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky lze státní moc uplatňovat jen v případech, mezích a způsoby, které stanoví zákon. Pokud byl dodržen postup stanovený speciálním právním předpisem, je tedy použití § 415 obč. zák. vyloučeno.

Postup soudu a účastníků v civilním řízení soudním upravuje především zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, podrobněji poté upravuje postup soudu vyhláška č. [37/1992](#) Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, a instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 3. 12. 2001, č.j. 505/2001-Org., kterou se vydává vnitřní a kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy. Jestliže odvolací soud zkoumal existenci případného pochybení z hlediska uvedené speciální právní úpravy a pochybení neshledal, je jeho závěr o nemožnosti poměřovat dále postup v řízení kritériem obecné prevenční povinnosti správný. Obecnou prevenční povinnost nelze vykládat způsobem, jak činí dovolatel, tedy že pokud speciální úprava normující určité jednání či činnost nestanoví konkrétní povinnost, lze takovou povinnost dovodit na základě generální prevence. Takový výklad by popíral smysl generální prevence, jež přichází v úvahu pouze tam, kde speciální úprava zcela chybí.

Odvolací soud tedy při posouzení odpovědnosti žalované 2) z hlediska obecné prevenční povinnosti dospěl ve výsledku k závěru, který je souladný s dosavadní judikaturou odvolacího soudu.

Nejvyšší soud proto dovolání žalobce v rozsahu, v jakém bylo napadeným rozsudkem potvrzeno zamítnutí žaloby vůči žalované 1) o 14.527.250 Kč s příslušenstvím a vůči žalované 2) v celém rozsahu, pro nepřipustnost podle § 243c odst. 1 věty první o. s. ř. odmítl.

Nejvyšší soud dále odmítl dovolání podle § 243c odst. 1 věty první o. s. ř. v rozsahu, v němž směřuje proti výroku o náhradě nákladů řízení, neboť v uvedeném rozsahu neobsahuje dovolání jakékoliv námítky, respektive povinné náležitosti podle § 241a odst. 2 o. s. ř. - vymezení přípustnosti a důvodu dovolání, tedy postrádá obligatorní zákonné náležitosti, které jsou předpokladem jeho projednatelnosti. Akcesorická (na výroku o věci samé závislá) povaha výroku o nákladech řízení náležitosti dovolání nenahrazuje a přípustnost dovolání nezakládá.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)